

Всеукраїнський дитячий фестиваль «Україна-сад»

Петро МАЗУР,

завідувач науково-дослідної лабораторії садівництва
Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді

На виконання Державної цільової соціальної програми розвитку позашкільної освіти на період до 2014 р., затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2010 р. №785, та з метою підвищення ефективності роботи на шкільних навчально-дослідних ділянках із садівництва, підготовки школярів до активної професійної самореалізації Національним еколого-натуралістичним центром учнівської молоді спільно з Національним університетом біоресурсів і природокористування України, Інститутом садівництва НААН з 12 до 14 жовтня ц. р. у м. Києві був проведений Всеукраїнський фестиваль «Україна-сад».

У рамках Фестивалю було організовано:

- Всеукраїнську трудову акцію «День саду»;
- презентацію виставки досягнень творчих учнівських об'єднань садівничого профілю;
- захист науково-дослідних робіт у секціях: «Дослідницька робота в ягідниках», «Дослідницька робота в плодовому саду», «Дослідницька робота у плодово-ягідному розсаднику»;
- проведення майстер-класів фахівцями у галузі садівництва;
- зустрічі з ученими;
- роботу прес-центру, обмін досвідом роботи;
- навчально-пізнавальні екскурсії.

Під час проведення Всеукраїнської трудової акції «День саду», яка стане щорічною у загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладах, учасники Фестивалю на території НЕНЦ заклали новий інтенсивний плодовий сад із сортів української селекції.

У рамках Фестивалю відбулися Симиренківські читання на тему «Дослідницька робота з садівництва в творчих учнівських об'єднаннях», метою яких є поширення передового педагогічного досвіду щодо взаємодії теорії та практики ефективного трудового виховання. Учасниками читань стали аспіранти, наукові та педагогічні працівники вищих, загальноосвітніх і позашкільних навчальних закладів.

Рішенням журі Фестивалю були нагороджені кращі учасники презентації виставки досягнень творчих учнівських об'єднань садівничого профілю: **гран-прі** – Вінницька обласна станція юних натуралістів; **I місце** – Красненська ЗОШ I–III ст. Кегичівської районної ради Харківської області; **II місце** – Волинський обласний еколого-натуралістичний центр, Ямпільська районна станція юних натуралістів Сумської області, Комунальний заклад «Станція юних натуралістів» Рівненської обласної ради; **III місце** – Полтавський обласний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді, Чернігівська обласна станція юних натуралістів,

Києво-Святошинський районний центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді, Павлоградський районний еколого-натуралістичний центр Дніпропетровської області.

Садівництво серед багатьох напрямів еколого-натуралістичної творчості – один із найскладніших і водночас це найвагомий спектр навчально-дослідницької роботи з дітьми. Сад – зелена лабораторія, де юні натуралісти можуть на практиці закріпити отримані в школі теоретичні знання з біології рослин.

Дослідницька робота із садівництва здійснюється на навчально-дослідних земельних ділянках загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладів. На сьогодні є близько 10 тисяч шкільних садів. Поглиблюють свої знання юні садівники у 345 творчих учнівських об'єднаннях садівничого профілю та школах юних садівників.

Перша особливість функціонування гуртків юних садівників полягає насамперед у тому, що від закладання досліду до отримання кінцевого результату (врожаю, посадкового матеріалу тощо) минає тривалий проміжок часу – 3–5 років. Це не порівняти з овочівництвом чи квітникарством, де не доводиться так довго чекати на наслідки своєї праці. Діти нетерплячі, їм потрібен швидкий результат. Тому ми проводимо такі дослідні, які тривають 1–2 роки. Це досягається за рахунок добору плодкових культур, сортів, нетрадиційних агротехнічних прийомів, особливої системи живлення рослин та системи захисту від шкідників і хвороб.

Друга особливість полягає в тому, що для створення саду потрібні досить велика земельна площа, проведення робіт з обрізування і формування крони, захисту від несприятливих умов тощо. Тому і втілення ідеї садівничого дослідництва в межах школи чи позашкільного закладу на сьогодні ставиться під сумнів. З огляду на це, настійливо радимо залучати до дослідницької роботи з садівництва

юннатів з батьками, родинами та проводити досліди на присадибних і дачних ділянках.

Третьою особливістю є те, що, обираючи вид дослідів, необхідно враховувати вікові, психологічні особливості дітей, їх фізичний розвиток. Так, для юннатів молодшого шкільного віку дослідницька робота має бути ознайомчо-навчальною і базуватися переважно на фенологічних спостереженнях. Діти середнього шкільного віку проводять досліди з елементами наукового пізнання. Для старшокласників досліди бажано добирати проблемно-пошукові, за умови, що дослідницькою роботою з садівництва вони вже займалися і в них щодо цього є певні уподобання.

Координує цей напрям діяльності в Україні науково-дослідна лабораторія садівництва НЕНЦ, яка у 2006 р. увійшла до Національного банку генетичних ресурсів сільськогосподарських культур (НДІР ім. В.Я. Юр'єва, м. Харків). На сьогодні в банку генофонду плодово-ягідних культур науково-дослідної лабораторії садівництва НЕНЦ представлені такі культури: яблуня – 207 сортів, груша – 84, слива – 145, абрикоса – 18, персик – 12, полуниця – 22, смородина – 30 сортів тощо. Поміж усіма цими культурами виділяється колекція винограду, його нараховується близько 160 сортів і повсякчас здійснюється поповнення новими сортами.

Наша лабораторія за час свого функціонування провела значну організаційно-методичну роботу. Створено та апробовано протягом п'яти років дві навчальні програми юних садівників та виноградарів. Основна мета програм полягає в поширенні садівництва і виноградарства в усіх регіонах України, формуванні корпусу майбутніх садівників, здійсненні додаткової профпідготовки учнів у галузі аграрного виробництва, наданні учням ґрунтовних знань, пробудженні в них інтересу до дослідницької роботи та сприянні у виборі професії. Водночас на допомогу керівнику гуртка підготовлено та опубліковано інструктивно-методичні матеріали. Видано шість науково-методичних посібників з садівництва та виноградарства, в яких вміщено хрестоматійний матеріал для юних садівників та дорослих садівників-аматорів.

Щорічно, починаючи з 2006 р., під керівництвом науково-дослідної лабораторії садівництва НЕНЦ проводиться Всеукраїнська дитяча трудова акція «Плекаємо сад». Основними завданнями акції є: сприяння розвитку дослідницької та експериментальної роботи, здобуттю учнями практичних знань, умінь і навичок у галузі садівництва, формування творчої працелюбної особистості з метою виховання сучасного господаря, здатного працювати в умовах ринкової економіки, економічне і трудове виховання учнів, привернення уваги органів влади та громадськості до проблем сільської школи.

Тематику науково-дослідної роботи з садівництва ми розробили на основі результатів багаторічних напрацювань нашої лабораторії та за участю провідних вчених і садівників-професіоналів, які

сьогодні визначають прогрес садівничої галузі в Україні. Досліди мають не тільки навчальне, наукове, але і суспільно-державне значення. Від впровадження нових сортів плодово-ягідних культур, застосування агротехнічних прийомів, засобів захисту рослин залежать відродження садівництва в Україні, набуття учнями фахових практичних знань, умінь та навичок, трудове виховання підрастаючого покоління, забезпечення добробуту українських родин та держави.

Лабораторія – це єдиний науково-просвітницький осередок у північній частині України, що займається питаннями виноградарства, з огляду на ґрунтово-кліматичні умови цього регіону.

Будемо сподіватися, що Фестиваль «Україна-сад» стане доброю традицією і проводитиметься щорічно.

Анонси

Петро МАЗУР **Всеукраїнський дитячий фестиваль «Україна-сад»**

У статті висвітлено заходи, що проводилися в рамках Всеукраїнського дитячого фестивалю «Україна-сад», який проходив з 12 до 14 жовтня 2011 р. у м. Києві. Розглядаються особливості функціонування в Україні гуртків юних садівників, проблеми, з якими їм доводиться стикатися, а також діяльність науково-дослідної лабораторії садівництва НЕНЦ.

Ключові слова: всеукраїнський дитячий фестиваль, садівництво, школи юних садівників.

Пётр МАЗУР **Всеукраинский детский фестиваль «Украина-сад»**

В статье освещаются мероприятия, проведённые в рамках Всеукраинского детского фестиваля «Украина-сад», который проходил с 12 по 14 октября 2011 г. в г. Киеве. Рассматриваются особенности функционирования в Украине кружков юных садоводов, проблемы, с которыми им приходится сталкиваться, а также деятельность научно-исследовательской лаборатории садоводства НЭНЦ.

Ключевые слова: всеукраинский детский фестиваль, садоводство, школы юных садоводов.

Petro MAZUR **National children festival «Ukraine-garden»**

The article reveals the events held during the National children festival «Ukraine-garden», that took place on the 12–14 of October of 2011 in Kyiv. Disclosed peculiarities of functioning of out-of-school groups of young gardeners in Ukraine and the problems they face, as well as the work of the scientific research gardening laboratory of the NENC.

Keywords: national children festival, gardening, schools of young gardeners.